

II.

Dr. LAUBHAIMER FERENC

AZ EGYHÁZI TÖRTÉNELEM NY. R. TANÁRA S A HITTUDO-
MÁNYI KAR E. I. DÉKÁNJÁNAK

**A LELEPETT NAGYSÁGOS RECTORHOZ INTÉZETT
BESZÉDE.**

II.

Dr. LAUBHAIMER FERENC

AN EGYHÁZI TÖRTÉNETI NY. R. TANÁRA S A HITUDO-
MÁNYI KAR E. I. DEKÁNJÁNAK

A LEÍRÉST NAGYSZABOS RECTORIUS INTÉZETT

BESZÉDE.

Nagyságos egyetemi kormánynok úr!

Egy éve mult éppen, hogy nagyságodnak rectori díszes hivatalába történt beigtatása alkalmával én voltam szerencsés tolmácsa lehetni azon közös örömmek és lelkesedésnek, melylyel az akadémiai tanács, a tanári karok és az egyetem összes polgárai működése elé néztünk; kifejezést adhatni a reménynek, várakozásnak és bizalomnak, mely mindannyiunkat eltöltött, és ma, midőn nagyságod bucsut vesz, lelépve méltóságának fényes helyéről, hogy azt a megkezdendő tanévre a jogi karból választott épp oly érdeműs utódjának engedje át, ismét nekem jutott a tiszte, az egyetem nevében mondani hálát és köszönetet azért, hogy egy éven át oly kitűnő bugalommal, lánghévvvel, lankadni nem tudó igyekezettel vezette összes ügyeinket.

Nagyságodat üdvözlővén, különösen azon tulajdonára figyelmeztettem egybegyűlt tisztelőit, melyet egy ily nagy testület kormányzásában fő és nélkülözhetlen kelléknek szükség elismernünk, a lelkiismeretességre, mely a hivatásszerű kötelmek, még a kisebbeknek is és csekélyebbeknek látszók pontos teljesítésében nyilatkozik, az odahatásban, hogy az egy cél

felé törekvőket, ugyanazon téren működőket hason buzgalom éleszsze, hason kötelességszeretetet lelkesítse, és végre ernyedetlen fürkészésében mind annak, mi a közjóra irányul. Mi, kik éppen most hallottuk, és pedig élvezettel hallottuk nagyságod zárjelentését, melyből akadémiai egy évi életünk összes mozzanatairól oly hiven értesültünk, már e végszámadásból is örömmel tapasztaljuk, hogy a lefolyt évben nagyságod bölcs vezetése mellett az egyetem kormányának kerekkei nemcsak meg nem akadtak, hanem szakadatlanul és szabályszerűen haladván a kitűzött cél felé, szép eredményeket létesítettek.

De hogy nagyságodba helyezett reményünk és bizalmunk alapos volt, arról leginkább tanuskodhatnék azon szűkebb testület, mely ma nagyságoddal együtt lép ki hivataloskodása köréből, hogy a bizalom új választottjainak adjon helyet, az akadémiai tanács. Sokoldalú tevékenységre van e testület hivatva, az egyes karok ügyei és érdekei itt mint föllebbezési helyen tárgyaltnak, vitattnak meg újra, és ha legtisztább szándék és jóakarat lengi is át minden tagjait, a felfogás különfélesége kikerülhetetlenné teszi a vélemény- vagy meggyőződés-különbséget; ekkor nehezebb a szokottnál állása annak, ki a tanácskozás folyamának intézésére, igazgatására van hivatva. Nehéz igen, de tanuskodhatunk mellette, hogy nagyságod legyőzte eme nehézségeket, mert szabályrendeleteink, ügyrendtartásunk volt azon vezércsillag, mely után indult, és midőn igazságos törekedett lenni mindig, nem felejtkezett meg a méltányosságról sem. Nagyságod kormánynoki tisztkedése minden ágaiban és minden szakában szem előtt tartá, és a nagyságo-

dat működésében gyámolítani hivatott tanács által is szem előtt tartatni ohajtá azt, mit a római szónok minden közhatóság főkötelme gyanánt állít föl, midőn mondja: „Est igitur proprium munus magistratus, intelligere, se gerere personam civitatis, debereque ejus dignitatem et decus sustinere, servare leges, jura describere, ea fidei suae commissa meminisse“ (Cicero, de offic. I., 34.). Igen, az egyetem dísze és méltósága, a törvények szigoru megtartása és jogaink megőrzése volt az, mire nagyságod minden gondja és törekvése irányult.

Nem volna nehéz azt, mit itt egész átalánosságban érintettem csak, részletezve kimutatni, és nagyságodat működésében lépésről lépésre, nyomról nyomra követve szavaimat igazolni, de ismert szerénysége mértéket tartani parancsol. Nem is akarok e korláton túllépni, de mindenről hallgatni mégis a hála kötelme tilt.

A tudomány szépségének és szükségeségének hirdetése, annak szeretetére és művelésére való serkentés volt tárgya azon emelkedett szellemű beszédnek, melylyel nagyságod hozzánk beköszöntött, és az igaz, vallásos, keresztény tudomány dicsőítése az, mi egyetemi ünnepünknek legnagyobb fényt kölcsönzött. Nagyságod azonban sohasem volt kizárólagosan a szép szavaknak embere, hanem a „qui fecerit et docuerit“ vezér-elve nyomán indulva szavainak tettekkel is iparkodott nyomatékot adni, érvényt szerezni, örömet és boldogságát abban lelvén, hogy a közjóért áldozatot is hozhat. Hozott is azon célra, melyre ugyan hivatásunknál fogva mindannyiunknak törekedni kell, de melynek előmozdítása az egyetem első emberét

leginkább megilleti. És nagyságodnak e tekintetben is ritka alkalom kínálkozott.

Az országban több éven át nem látott fejedelem Budapestre jövetelének híre fölviányozólag hatott minden irányban. Összes reményeink e boldogító esemény teljesüléséhez voltak fűzve. A haza szebb jövőjének, ezer és ezer érdek kielégítésének zálogát benne birta. A remény ténynyé, a hír valósággá lőn, és ama szép napokban, melyek emléke felejthetetlen leend, magyar kir. egyetemünk is szerencsés volt Ő cs. kir. apostoli Főlségét falai között fogadhatni, neki hódolni. Nagyságod gondoskodott arról, hogy e fogadás főtanodánkhoz méltó legyen. Az éljenek ezrei között, a lelkesültség tetőpontján szülemlett meg nagyságod nemes szívében az elhatározás, hogy meg fogja örökíteni ez örömnapi kedves emlékét. Ritka bőkezűséggel ezer és ötven forintot tett le a tudomány oltárára, hogy gyümölcsét karonkint fölváltva élvezze az, ki szorgalom és jó magaviselet által leginkább kitünteti magát. A jó, a nemes tett önmagában viseli jutalmát, nagyságod sem ohajtott mást, minthogy az egyetem szívesen fogadja a jó viselet és a tudományszerzés legfőbb és leghatalmasb eszközének — a szorgalomnak előmozdítására irányzott ösztöndíjat. Azonban nemcsak főtanodánk fogadta hálás kebellet nagylelkű áldozatát, jegyzőkönyvileg tartván meg emlékét az utódok számára; hanem, miről osztatlan örömmel értesültünk, Ő Főlsége magyar kormánya is köszönetét jelenté nagyságodnak.

Meglehet győződve nagyságod arról, hogy a kitüntető elismerés, melyben részesült, közös örömmel tölt el mindannyiunkat; úgy tekintjük azt, mint a

mely nemcsak egy tényre, hanem nagyságod egész évi működésére vonatkozik, mely mivel áldásos volt, méltó arra, hogy emléke megőriztessék évkönyveinkben. Igen! akár egyetemi ügyeink, a kezelés rendes szabályszerű folyamát, akár tudományos céljaink előmozdítására irányzott törekvéseit, vagy nemes lelki áldozatkészségét tekintjük: méltó okunk van a nagyságod bölcs igazgatása alatt lefutott tanévre megelégedéssel tekinteni vissza, és szívünk mélyéből ohajtani, hogy lelépő rectorunk ő nagyságát, ki bizonyára ezentul sem fog megszűnni egyetemünk díszét és javát minden tőle telhető módon előmozdítani, az ur Isten éltesse!

mely nemcsak egy tényt, hanem nagyszámú egészen
 évi működését vonatkozik, mely nívél állásos volt,
 méltó arra, hogy emléke megőriztesse évkönyveink-
 ben. Igen! akár egyetlen ügyünk, a kezelés rendes
 szabályozását folyamatt, akár tudományos céljaink elő-
 mozdítására irányzott törekvéseit, vagy nemcsak lelki
 áldozatkészséget tekintjük: méltó okunk van a nagy-
 ságod bölcs igazgatása alatt lefolyt tanvére megéle-
 gedéssel tekinteni vissza, és szívünk melyéből ohaj-
 tani, hogy lépő réstörnek ő nagyságát, ki bizon-
 nyára szentül sem fog megemlíteni egyetemünk dicsőit
 és jacht minden fölé tehető módon előmozdítani, az
 utólat dicsőit.

